

U S T A W A

z dnia

o sądach pokoju

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Ustawa określa organizację sądów pokoju oraz status sędziów pokoju.

§ 2. Sądy pokoju sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie określonym niniejszą ustawą oraz w przepisach odrębnych.

§ 3. Zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości w sądach pokoju wykonują sędziowie pokoju.

§ 4. Sędziowie pokoju w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

Art. 2. § 1. Kadencja sądów pokoju jest wspólna i trwa sześć lat.

§ 2. Termin rozpoczęcia kadencji sądów pokoju, przypadający nie później niż na dwa miesiące po wyborach sędziów pokoju, określa Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, w drodze rozporządzenia, biorąc pod uwagę potrzeby związane z przygotowaniem organizacyjnym sądów pokoju oraz sędziów pokoju do pełnienia obowiązków.

Art. 3. § 1. Sędziowie pokoju wybierani są w wyborach na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319 oraz 2021 r. poz. 1834) oraz w niniejszej ustawie.

§ 2. Jeden sędzia pokoju przypada na nie więcej niż 10 000 mieszkańców obszaru właściwości sądu pokoju.

§ 3. Liczba stanowisk sędziów pokoju w danej kadencji sądów pokoju jest niezmienna.

Art. 4. § 1. Sąd pokoju działa przy sądzie rejonowym, na obszarze właściwości którego utworzono sąd pokoju.

§ 2. Siedzibą sądu pokoju jest siedziba sądu rejonowego, na obszarze właściwości którego utworzono sąd pokoju.

§ 3. Obszar właściwości sądu pokoju pokrywa się z obszarem właściwości sądu rejonowego.

§ 4. W uzasadnionych przypadkach na obszarze właściwości sądu rejonowego może być utworzony więcej niż jeden sąd pokoju. Obszary właściwości sądów pokoju na obszarze właściwości sądu rejonowego są wyłączne. Siedzibę sądu pokoju, na obszarze właściwości którego nie znajduje się siedziba sądu rejonowego, określa Minister Sprawiedliwości.

§ 5. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, tworzy i znosi sądy pokoju w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu o utworzeniu sądu pokoju ustala się nazwę, siedzibę oraz obszar właściwości sądu pokoju oraz liczbę stanowisk sędziów pokoju w sądzie pokoju, kierując się potrzebą zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, równego dostępu obywateli do sądu, szybkiego rozpoznawania należących do ich właściwości spraw na terenie całego kraju oraz potrzebą dostosowania liczby sędziów pokoju do zakresu obciążenia wpływem spraw.

Art. 5. Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo w stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo nie mogą być sędziami pokoju w tym samym sądzie pokoju.

Art. 6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do sądów pokoju i sędziów pokoju przepisy art. 5, art. 7–9d, art. 16a–16d, art. 37 § 1–3 i § 8, art. 37a–37d, art. 37e § 1–7 i § 9, art. 37f, art. 37g, art. 37h–40, art. 41a, art. 41c–42, art. 42a, art. 47b § 1–4, art. 47c–54, art. 57 § 10, art. 82a § 5, art. 83, art. 83a, art. 85 § 4, art. 87 § 1–9, art. 88–89, art. 93–94c, art. 101–103, art. 108, art. 109a–129, art. 131–133a, art. 148 § 1, art. 175dd § 2–4 oraz art. 176–179a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236) stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Organizacja sądów pokoju

Art. 7. Organami sądu pokoju są prezes sądu pokoju i dyrektor sądu pokoju.

Art. 8 § 1. Prezes sądu pokoju:

- 1) kieruje sądem pokoju i reprezentuje sąd pokoju na zewnątrz, z wyjątkiem spraw należących do kompetencji dyrektora sądu pokoju, a w szczególności:
 - a) kieruje działalnością administracyjną sądu pokoju w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
 - b) co najmniej raz w roku określa potrzeby sądu pokoju konieczne dla zapewnienia warunków prawidłowego funkcjonowania i sprawnego wykonywania przez sąd

pokoju zadań, o których mowa w art. 1 § 2, biorąc pod uwagę przewidywany ich zakres,

- c) jest zwierzchnikiem służbowym sędziów pokoju, asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów danego sądu pokoju;
- 2) co roku przygotowuje informację o działalności sądu pokoju i przedstawia ją zgromadzeniu ogólnemu sędziów sądu pokoju;
- 3) dokonuje analizy orzecznictwa w kierowanym sądzie pokoju pod względem poziomu jego jednolitości oraz informuje sędziów pokoju o wynikach tej analizy, a w razie stwierdzenia istotnych rozbieżności w orzecznictwie informuje o nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;
- 4) wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz przepisach odrębnych.

§ 2. Prezesem sądu pokoju jest prezes sądu rejonowego, przy którym działa sąd pokoju, przez okres pełnienia funkcji prezesa sądu rejonowego.

§ 3. W zakresie kierowania działalnością administracyjną sądu pokoju, prezes sądu pokoju podlega prezesowi właściwego sądu okręgowego oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 4. W razie nieobecności prezesa sądu pokoju zastępuje wiceprezes sądu rejonowego, przy którym działa sąd pokoju, a w razie jego nieobecności wyznaczony sędzia pokoju.

Art. 9. § 1. Prezes sądu pokoju, po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu okręgowego, ustala podział czynności w sądzie pokoju obejmujący zakres obowiązków sędziów pokoju i plan dyżurów oraz zastępstw sędziów pokoju, uwzględniając potrzebę równomiernego rozłożenia ich obowiązków oraz potrzebę zagwarantowania sprawnego postępowania sądowego.

§ 2. Prezes sądu pokoju może ustalić nowy podział czynności w całości lub części w każdym czasie, jeżeli przemawiają za tym względy, o których mowa w § 1.

§ 3. Sędziego pokoju w jego czynnościach może zastąpić inny sędzia pokoju orzekający w tym samym sądzie pokoju.

§ 4. Zastąpienie, o którym mowa w § 3, może nastąpić na podstawie zarządzenia prezesa sądu pokoju, wydanego na wniosek sędziego pokoju albo z urzędu, w celu zapewnienia sprawności postępowania.

Art. 10. § 1. Dyrektor sądu pokoju:

- 1) kieruje działalnością administracyjną sądu pokoju, w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, z uwzględnieniem § 3 i art. 14 § 5;
- 2) wykonuje zadania przypisane, na podstawie odrębnych przepisów, kierownikowi jednostki w zakresie finansowym, gospodarczym, kontroli finansowej, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa oraz audytu wewnętrznego w tych obszarach;
- 3) jest zwierzchnikiem służbowym i dokonuje czynności z zakresu prawa pracy oraz reprezentuje sąd pokoju w tym zakresie wobec pracowników sądu pokoju, z wyłączeniem sędziów pokoju, asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów;
- 4) określa, w porozumieniu z prezesem sądu pokoju, rozmieszczenie i liczbę poszczególnych stanowisk w sądzie pokoju, na których są zatrudniani pracownicy sądu pokoju, z wyłączeniem sędziów pokoju, asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów;
- 5) reprezentuje Skarb Państwa w zakresie powierzonego mienia i zadań sądu pokoju;
- 6) dysponuje rachunkami depozytowymi Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2021 r. poz. 305, 1236 i 1535), z zastrzeżeniem art. 83a ust. 2 tej ustawy;
- 7) zapewnia prowadzenie strony internetowej sądu pokoju oraz bieżące umieszczanie na tej stronie informacji o terminach rozpraw i ogłoszenia wyroków w sprawach;
- 8) współpracuje z Ministrem Sprawiedliwości w sprawach związanych z tworzeniem i przetwarzaniem akt sądowych sądu pokoju w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, o którym mowa w art. 53 § 1a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
- 9) wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz przepisach odrębnych.

§ 2. Dyrektorem sądu pokoju jest dyrektor sądu rejonowego, przy którym działa sąd pokoju, przez okres pełnienia funkcji dyrektora sądu rejonowego. Jeżeli w sądzie rejonowym nie powołano dyrektora sądu, zadania dyrektora sądu pokoju wykonuje dyrektor przełożonego sądu okręgowego, który przejmuje także prowadzenie gospodarki finansowej sądu pokoju. W przypadku, o którym mowa w art. 32 § 7a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, pracownik sądu rejonowego pełniący obowiązki dyrektora sądu rejonowego, pełni również obowiązki dyrektora sądu pokoju.

§ 3. Kierując działalnością administracyjną sądu pokoju, dyrektor sądu pokoju współdziała z wójtami (burmistrzami, prezydentami miasta) gmin znajdujących się w obszarze

właściwości sądu pokoju w celu zapewnienia należytych warunków lokalowych i wyposażenia technicznego funkcjonowania sądów pokoju oraz wykonywania przez nie zadań, a także zapewnienia odpowiednich warunków pracy sędziów pokoju.

§ 4. Minister Sprawiedliwości jest zwierzchnikiem służbowym dyrektora sądu pokoju.

§ 5. Prezes sądu pokoju wykonuje w stosunku do dyrektora sądu pokoju czynności z zakresu prawa pracy, z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla Ministra Sprawiedliwości.

Art. 11. § 1. Organem samorządu sędziów pokoju jest zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju składa się z wszystkich sędziów pokoju orzekających w sądzie pokoju.

§ 2. Zgromadzeniu ogólnemu sędziów sądu pokoju przewodniczy prezes sądu pokoju. W razie nieobecności prezesa sądu pokoju obowiązki przewodniczącego pełni najstarszy wiekiem sędzia pokoju obecny na zgromadzeniu ogólnym sędziów sądu pokoju.

§ 3. Udział w zgromadzeniu ogólnym sędziów sądu pokoju jest obowiązkowy, o ile zarządzi tak prezes sądu pokoju.

§ 4. Uchwały zgromadzenia ogólnego sędziów sądu pokoju zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków zgromadzenia. Głosowanie jest jawne.

§ 5. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju zwołuje prezes sądu pokoju z właszej inicjatywy lub na wniosek połowy liczby sędziów sądu pokoju.

§ 6. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju zbiera się co najmniej raz w roku.

§ 7. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju:

- 1) wysłuchuje informacji prezesa sądu pokoju o działalności sądu pokoju i może wyrazić w tym zakresie opinię;
- 2) wyraża opinię w innych ważnych sprawach dotyczących sądu pokoju lub sędziów pokoju.

Art. 12. §. 1. W przypadku stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, prezes sądu pokoju niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia powzięcia wiadomości o uchybieniu, może zwrócić na nie uwagę na piśmie i żądać usunięcia skutków tego uchybienia. Sędzia pokoju, którego dotyczy zwrócona uwaga, może w terminie siedmiu dni od dnia zwrócenia uwagi złożyć prezesowi sądu pokoju pisemne zastrzeżenie. Po upływie pięciu lat od dnia powzięcia wiadomości o uchybieniu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego.

§ 2. W przypadku złożenia zastrzeżenia prezes sądu pokoju w terminie czternastu dni od dnia złożenia zastrzeżenia uchyla uwagę albo przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu, zawiadamiając sędziego pokoju o sposobie rozpatrzenia zastrzeżenia.

§ 3. Do akt osobowych sędziego pokoju dołącza się odpis pisma zawierającego stwierdzenie uchybienia i zwrócenie uwagi, jednak nie wcześniej niż po bezskutecznym upływie terminu do złożenia zastrzeżenia, a w przypadku jego złożenia - po uprawomocnieniu się uchwały sądu dyscyplinarnego odmawiającej uwzględnienia zastrzeżenia. W takim przypadku do akt osobowych sędziego pokoju dołącza się także odpis pisma zawierającego zastrzeżenie oraz odpis uchwały sądu dyscyplinarnego odmawiającej uwzględnienia zastrzeżenia. Jeżeli zastrzeżenie sędziego pokoju zostało uwzględnione, dokumentów dotyczących zwrócenia uwagi nie dołącza się do akt osobowych sędziego pokoju i nie dokonuje się wzmianki w wykazie służbowym, o którym mowa w art. 40 § 1.

§ 4. Po upływie pięciu lat od dnia zwrócenia uwagi prezes sądu pokoju, z urzędu, zarządza usunięcie z akt osobowych sędziego pokoju dokumentów, o których mowa w § 3. Jednocześnie z usunięciem dokumentów z akt osobowych, wszelkie dane dotyczące zwrócenia uwagi usuwa się z wykazu służbowego, o którym mowa w art. 40 § 1. Jeżeli jednak w tym okresie stwierdzono kolejne uchybienie w zakresie sprawności postępowania sądowego, skutkujące zwróceniem uwagi, lub wyknięto uchybienie w trybie art. 40 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2021 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie wszystkich dokumentów i danych.

§ 5. Przepis § 3 i 4 stosuje się odpowiednio w przypadku, o którym mowa w art. 37e ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Art. 13. § 1. Prezes sądu pokoju sprawuje wewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością sądu pokoju, o której mowa w art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

§ 2. Sądem przełożonym nad sądem pokoju w zakresie nadzoru administracyjnego jest sąd okręgowy.

§ 3. Wizytacje sądu pokoju przeprowadzają sędziowie wizytatorzy zajmujący stanowisko sędziego sądu okręgowego lub sądu rejonowego.

Art. 14. § 1. Sądy pokoju rozpoznają sprawy lub pełnią inne czynności na obszarze właściwości sądu pokoju w jednym albo większej liczbie budynków lub lokali, do których tytuł prawny posiada gmina w ramach posiadanych zasobów.

§ 2. Sąd pokoju może również rozpoznawać sprawy lub pełnić inne czynności w budynku sądowym sądu rejonowego, jeżeli znajduje się on na obszarze właściwości sądu pokoju.

§ 3. Na wniosek dyrektora sądu pokoju, Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, może wyrazić zgodę na współkorzystanie przez sąd rejonowy i sąd pokoju z jednego budynku sądowego, jeśli nie stoją temu na przeszkodzie warunki lokalowe w budynku oraz tytuł prawny do budynku.

§ 4. W razie konieczności sąd pokoju może rozpoznawać sprawy lub pełnić inne czynności poza obszarem swojej właściwości, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości lub jeżeli przez to nastąpi znaczne zmniejszenie kosztów.

§ 5. Zadania polegające na utrzymaniu i obsłudze organizacyjno-technicznej budynków lub lokali, o których mowa w § 1, wraz z wyposażeniem technicznym, są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę, finansowanym z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji Ministerstwa Sprawiedliwości przez udzielanie dotacji celowej.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wymogi dotyczące budynków i lokali, o których mowa w § 1, oraz ich wyposażenia technicznego, kierując się potrzebą zapewnienia powagi sądu pokoju oraz godności sprawowania urzędu sędziego pokoju.

§ 7. W przypadku, o którym mowa w § 3, jeżeli budynek sądu rejonowego wchodzi w skład mienia Skarbu Państwa będącego w zarządzie sądu rejonowego, w zakresie wynikającym z zarządzenia wskazanego w tym przepisie, mienie to staje się mieniem pozostającym we wspólnym zarządzie sądu rejonowego i sądu pokoju.

Art. 15. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin wewnętrznego urzędowania sądów pokoju określający:

- 1) wewnętrzną organizację i porządek funkcjonowania sądów pokoju,
- 2) porządek czynności w sądach pokoju, porządek urzędowania organów sądów pokoju, tok czynności administracyjnych w sprawach należących do właściwości sądów pokoju, dopuszczalne systemy i rozkład czasu urzędowania sądu pokoju, warunki i tryb udostępniania i przesyłania akt i dokumentów z akt oraz warunki udostępniania pomieszczeń dla uczestników postępowania, świadków i innych osób przebywających w sądach pokoju

– uwzględniając zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania oraz potrzebę zapewnienia rzetelnego wykonywania zadań powierzonych sądom pokoju.

Art. 16. § 1. Sprawy są przydzielane sędziom pokoju losowo, z uwzględnieniem podziału na kategorie spraw karnych i cywilnych.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przydziału spraw sędziom pokoju, uwzględniając konieczność zapewnienia proporcjonalnego obciążenia orzeczniczego sędziów pokoju w sądzie pokoju, a także transparentności podejmowanych w tym zakresie działań w celu uniemożliwienia wywierania wpływu na przydział spraw poszczególnym sędziom pokoju, oraz należytego dokumentowania czynności związanych z losowym przydzielaniem spraw.

Art. 17. § 1. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi lub wniosku dotyczących działalności sądu pokoju jest prezes sądu pokoju.

§ 2. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi lub wniosku dotyczących działalności sądu pokoju oraz sądu rejonowego, jest prezes sądu okręgowego.

§ 3. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej działalności prezesa sądu pokoju jest prezes sądu okręgowego.

§ 4. Skarga dotycząca działalności sądu pokoju, skierowana do innych organów władzy publicznej, podlega przekazaniu do rozpatrzenia organom, o których mowa w § 1 i 2.

Rozdział 3

Sędzia pokoju

Art. 18. Na sędziego pokoju może zostać wybrana osoba, która:

- 1) ma prawo wybieralności w wyborach sędziów pokoju określone w art. 11 § 1 pkt 7 i § 2 i 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy;
- 2) ma wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 3) nie toczy się przeciwko niej postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) jest nieskazitelnego charakteru;
- 5) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł zawodowy magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) przez co najmniej trzy lata wykonywała czynności wymagające wiedzy prawniczej bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej, stosowaniem lub tworzeniem prawa;
- 7) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego;

- 8) w dniu głosowania nie ukończyła 70 lat;
- 9) nie pełniła służby zawodowej, nie pracowała lub nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 poz. 177);
- 10) nie była sędzią, który orzekając uchybił godności urzędu sprzeniewierzając się niezawisłości sędziowskiej, co zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem;
- 11) nie została ukarana karą dyscyplinarną złożenia sędziego z urzędu ani sędziego pokoju z urzędu;
- 12) znajduje się na Liście Kandydatów na Sędziów Pokoju, o której mowa w art. 45d ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269).

Art. 19. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju może zostać powołana osoba, która została wybrana w wyborach sędziów pokoju i której mandat nie wygasł przed dniem powołania.

§ 2. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju nie może zostać powołana osoba:

- 1) będąca funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023);
- 2) inna niż określona w pkt 1, pełniąca funkcję w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską;
- 3) wykonująca zawód adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego, doradcy restrukturyzacyjnego lub rzecznika patentowego;
- 4) będąca aplikantem aplikacji sędziowskiej, aplikantem aplikacji prokuratorskiej, aplikantem radcowskim, aplikantem adwokackim, aplikantem komorniczym, aplikantem notarialnym lub aplikantem rzecznikowskim;
- 5) duchowna;
- 6) która ukończyła 70 lat;
- 7) która zgłosiła swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie rejonowym, okręgowym lub apelacyjnym, Sądzie Najwyższym, wojewódzkim sądzie administracyjnym lub Naczelnym Sądzie Administracyjnym i postępowanie to nie zostało zakończone;

- 8) która pełniła urząd na stanowisku sędziego pokoju przez co najmniej 4 lata;
- 9) która należy do partii politycznej lub związku zawodowego lub prowadzi działalność publiczną niedającą się pogodzić z zasadami niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju;
- 10) która:
 - a) jest członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego,
 - b) jest członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni,
 - c) jest członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą,
 - d) posiada w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego,
 - e) prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządza taką działalnością lub jest przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 3. Przepisu § 2 pkt 1 nie stosuje się do prokuratora w stanie spoczynku, chyba że ukończył 70 lat.

§ 4. Na stanowisko sędziego pokoju może zostać powołana osoba, jeżeli złoży Krajowej Radzie Sądownictwa, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów sędziów pokoju, oświadczenie o braku występowania przesłanek, o których mowa w § 2, albo:

- 1) w przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 1-5 – oświadczenie o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska, pełnionej funkcji, służby lub wykonywanej pracy albo o zawieszeniu wykonywania zawodu lub odbywania aplikacji, o których mowa w pkt 3 i 4 na czas pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju;
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 7 – oświadczenie o wycofaniu zgłoszenia kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie;
- 3) w przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 9 lub pkt 10 lit. a–c - oświadczenie o rezygnacji z przynależności do partii politycznej, związku zawodowego, prowadzenia działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju, rezygnacji z członkostwa w zarządzie, radzie nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego lub spółdzielni, lub zarządzie fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;

- 4) w przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 10 lit. d – oświadczenie o wyzbyciu się więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego w spółce prawa handlowego,
- 5) w przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 10 lit. e – oświadczenie o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzania taką działalnością lub bycia przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 5. Niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w § 4 pkt 2 jest równoznaczne z wyborem postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w sądzie rejonowym, okręgowym lub apelacyjnym, Sądzie Najwyższym, wojewódzkim sądzie administracyjnym lub Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

§ 6. Przez spółkę prawa handlowego rozumie się spółkę handlową, a także inną spółkę, do której stosuje się przepisy prawa handlowego, w tym spółkę według prawa obcego.

§ 7. Oświadczenie, o którym mowa w § 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

§ 8. Oświadczenie, o którym mowa w § 4 pkt 1-5, jest skuteczne od dnia doręczenia Krajowej Radzie Sądownictwa. Krajowa Rada Sądownictwa przesyła oświadczenie właściwym podmiotom.

Art. 20. Krajowa Rada Sądownictwa rozpatruje kandydatury sędziów pokoju, wybranych w wyborach sędziów pokoju, do pełnienia urzędu na stanowisku sędziów pokoju, w trybie określonym w odrębnej ustawie.

Art. 21. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na sześcioletnią kadencję, z uwzględnieniem art. 23 § 2.

§ 2. Powołując do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza miejsce służbowe (siedzibę) sędziego pokoju w sądzie pokoju, do którego został wybrany.

§ 3. Sędzia pokoju może orzekać we wszystkich sprawach w swoim miejscu służbowym (jurysdykcja sędziego pokoju). Przepisy o przydziale spraw oraz wyznaczaniu i zmianie składu

sądu pokoju nie ograniczają jurysdykcji sędziego pokoju i nie mogą być podstawą stwierdzenia sprzeczności składu sądu z przepisami prawa, nienależytego obsadzenia sądu lub udziału osoby nieuprawnionej lub niezdolnej do orzekania w wydaniu orzeczenia.

Art. 22. Przy powołaniu sędziego pokoju składa ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako sędzia pokoju służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa, obowiązki sędziego pokoju wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości.”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 23. § 1. Kadencja sędziego pokoju rozpoczyna się z dniem rozpoczęcia kadencji sądu pokoju.

§ 2. W przypadku przejścia mandatu albo wyboru w wyborach uzupełniających, sędzia pokoju powoływany jest na kadencję od dnia powołania do upływu kadencji sądu pokoju.

§ 3. Urząd na stanowisku sędziego pokoju można sprawować przez jedną kadencję.

§ 4. Sędzia pokoju, który pełnił urząd sędziego pokoju przez mniej niż 4 lata w skutek przejścia mandatu lub wyboru w wyborach uzupełniających, może zostać powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju na drugą kadencję.

§ 5. Sędzia pokoju pełni obowiązki sędziego od dnia objęcia stanowiska sędziego pokoju do upływu kadencji sędziego pokoju, z wyjątkiem § 7.

§ 6. Po zakończeniu kadencji sędziego pokoju, sędzia pokoju pełni obowiązki sędziego do dnia rozpoczęcia nowej kadencji sądów pokoju, z wyjątkiem § 7.

§ 7. Sędzia pokoju pełni obowiązki sędziego nie dłużej niż do dnia wygaśnięcia mandatu sędziego pokoju.

§ 8. Sprawy niezakończone w poprzedniej kadencji sądów pokoju lub sprawy rozpatrywane przez sędziego na podstawie § 6, przekazuje się do prowadzenia sędziom pokoju wybranym na nową kadencję.

§ 9. Sędzia pokoju wybrany na kolejną kadencję, obejmujący stanowisko w sądzie pokoju w którym zajmował stanowisko w poprzedniej kadencji, bierze udział w rozpoznawaniu spraw rozpoczętych wcześniej z jego udziałem.

Art. 24. § 1. Stosunek służbowy sędziego pokoju nawiązuje się po doręczeniu mu aktu powołania, nie wcześniej jednak niż w dniu rozpoczęcia kadencji sędziego pokoju.

§ 2. Sędzia pokoju zgłasza się w celu objęcia stanowiska w terminie czternastu dni od dnia rozpoczęcia kadencji sądów pokoju albo powołania w przypadku określonym w art. 23 § 4.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego nieobjęcia stanowiska sędziego pokoju w terminie określonym w § 2, powołanie traci moc; okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

§ 4. Odebranie aktu powołania lub objęcie stanowiska po dniu rozpoczęcia kadencji sądu pokoju nie powoduje przedłużenia kadencji sędziego pokoju.

Art. 25. § 1. Sędziowie pokoju w okresie pełnienia obowiązków sędziego są nieusuwalni.

§ 2. Wygaśnięcie mandatu sędziego pokoju w przypadkach określonych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy po powołaniu do pełnienia urzędu sędziego pokoju jest równoznaczne z wygaśnięciem stosunku służbowego sędziego pokoju.

Art. 26. § 1. Zmiana miejsca służbowego sędziego pokoju może nastąpić w trybie przeniesienia w przypadku:

- 1) zniesienia stanowiska sędziego pokoju wywołanego zmianą organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu pokoju albo przeniesienia siedziby sądu pokoju;
- 2) niedopuszczalności zajmowania stanowiska sędziego pokoju w danym sądzie wskutek wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 5.

§ 2. O przeniesieniu sędziego wydaje decyzję Minister Sprawiedliwości, z tym że może ono nastąpić, jeżeli uwzględnienie wniosku sędziego co do nowego miejsca służbowego nie jest możliwe.

§ 3. Od decyzji Ministra Sprawiedliwości sędziemu pokoju przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 27. § 1. Krajowa Rada Sądownictwa prowadzi i aktualizuje listę sędziów pokoju, zawierającą imiona i nazwiska sędziów pokoju, sąd pokoju w którym orzekają, datę powołania oraz kadencję, na którą zostali wybrani.

§ 2. Lista, o której mowa w § 1, jest udostępniana w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 28. Zrzeczenie się urzędu sędziego pokoju jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia Ministrowi Sprawiedliwości oświadczenia, chyba że na wniosek sędziego pokoju Minister Sprawiedliwości określi inny termin. O zrzeczeniu się urzędu przez sędziego

pokoju Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 29. § 1. Sędzia pokoju nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. Nie dotyczy to zatrzymania na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.

§ 2. O zatrzymaniu sędziego pokoju niezwłocznie powiadamia się prezesa sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce zatrzymania. Może on nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego. O fakcie zatrzymania prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i prezesa właściwego sądu pokoju.

§ 3. Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego będącego pełnomocnikiem.

§ 4. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 i 1023) lub jest oczywiście bezzasadny, prezes sądu dyscyplinarnego odmawia jego przyjęcia. Na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania wniosku.

§ 5. § Sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Uchwała zawiera rozstrzygnięcie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej wraz z uzasadnieniem.

§ 6. Sąd dyscyplinarny rozpoznaje wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej w terminie czternastu dni od dnia jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego.

§ 7. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy sędziego pokoju ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występku, o którym mowa w art. 177 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny

w związku z art. 178 § 1, a także w art. 178a § 1 lub 4 tej ustawy, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego pokoju jest natychmiast wykonalna.

§ 8. Przed wydaniem uchwały sąd dyscyplinarny wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego, sędziego pokoju, przedstawiciela organu lub osobę, którzy wniosli o zezwolenie – jeżeli się stawiają. Ich niestawiennictwo, jak również niestawiennictwo obrońcy, nie wstrzymuje rozpoznania wniosku.

§ 9. Sędzia pokoju, którego dotyczy postępowanie, ma prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Jednak prokurator, kierując wniosek do sądu dyscyplinarnego, może zastrzec, że dokumenty te lub ich część nie mogą być sędziemu pokoju udostępnione z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

§ 10. Jeżeli prokurator złożył zastrzeżenie, o którym mowa w § 9, prezes sądu dyscyplinarnego niezwłocznie kieruje sprawę na posiedzenie. Sąd dyscyplinarny może odmówić sędziemu pokoju wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku.

§ 11. Jeżeli prokurator składając wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej wnosi jednocześnie o zezwolenie na tymczasowe aresztowanie sędziego pokoju, uchwała zezwalająca na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej obejmuje również zezwolenie na zatrzymanie sędziego pokoju i zastosowanie tymczasowego aresztowania, chyba że sąd dyscyplinarny postanowi inaczej.

§ 12. Orzekając w sprawie, o której mowa w § 1, sąd dyscyplinarny może poprzestać na oświadczeniu sędziego pokoju, że wnosi o wydanie uchwały o zezwoleniu na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej.

Art. 30. § 1. Za wykroczenie sędziego pokoju odpowiada tylko dyscyplinarnie, z uwzględnieniem § 2.

§ 2. Sędzia pokoju może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenia, o których mowa w § 3, w trybie określonym w tym przepisie.

§ 3. W przypadku popełnienia przez sędziego pokoju wykroczenia, o którym mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281, 720, 1023 i 1655), przyjęcie przez sędziego mandatu karnego albo uiszczenie grzywny, w przypadku ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa w art. 98 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021

r. poz. 457, 1005 i 1595), stanowi oświadczenie o wyrażeniu przez niego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności w tej formie.

§ 4. Wyrażenie przez sędziego pokoju zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej w trybie określonym w § 3 wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.

Rozdział 4

Prawa i obowiązki sędziego pokoju

Art. 31. § 1. Sędzia pokoju jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziego pokoju.

§ 2. Sędzia pokoju powinien w służbie i poza służbą strzec powagi urzędu sędziego pokoju i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego pokoju lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.

Art. 32. § 1. Sędzia pokoju jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe.

§ 2. Sędzia pokoju jest obowiązany uczestniczyć, corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury we współpracy z właściwymi sądami okręgowymi lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi zakres czasowy i tematyczny szkolenia, o którym mowa w § 1, oraz zakres współpracy Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z właściwymi sądami okręgowymi przy organizacji szkolenia, mając na uwadze sprawy rozstrzygane przez sądy pokoju i podnoszenie kwalifikacji sędziów pokoju.

Art. 33. Wynagrodzenie sędziego pokoju wynosi 80% wynagrodzenia zasadniczego w stawce pierwszej sędziego sądu rejonowego, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Art. 34. § 1. Sędzia pokoju nie może pozostawać w innym stosunku służbowym lub podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku nauczyciela akademickiego będącego pracownikiem dydaktycznym, badawczym lub badawczo-dydaktycznym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego.

§ 2. Sędziemu pokoju nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałoby w pełnieniu obowiązków sędziego, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu sędziego pokoju.

§ 3. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia a także innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, o których mowa w § 1 lub 2, a także o zamiarze ich kontynuowania, sędzia pokoju zawiadamia prezesa właściwego sądu okręgowego.

§ 4. Prezes właściwego sądu okręgowego wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia lub kontynuowania zatrudnienia na stanowisku, o którym mowa w § 1, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, oraz wobec podjęcia lub kontynuowania innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, które przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego, osłabia zaufanie do bezstronności lub przynosi ujmę godności urzędu sędziego pokoju. Kopię decyzji przesyła się pracodawcy sędziego pokoju.

Art. 35. § 1. Z uwzględnieniem art. 34 § 1 sędziemu pokoju pozostającemu w dniu rozpoczęcia kadencji sędziego pokoju w stosunku pracy z pracodawcą udziela się z mocy prawa urlopu bezpłatnego na okres pełnienia przez sędziego pokoju obowiązków sędziego oraz trzech miesięcy po zakończeniu ich pełnienia, bez względu na rodzaj i okres trwania stosunku pracy.

§ 2. Okres urlopu wlicza się do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia wynikające ze stosunku pracy.

§ 3. Stosunek pracy zawarty na czas określony, który ustałby przed terminem zakończenia urlopu bezpłatnego, przedłuża się do trzech miesięcy po zakończeniu tego urlopu.

§ 4. Sędziemu pokoju zatrudnionemu na stanowisku, o którym mowa w art. 34 § 1, w przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 34 § 4, udzielenie z mocy prawa urlopu bezpłatnego następuje z dniem wydania tej decyzji.

Art. 36. § 1. Sędzia pokoju nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 2. Wybór lub powołanie sędziego pokoju do władz spółki, spółdzielni lub fundacji, o której mowa w § 1 pkt 1-3, w okresie pełnienia przez sędziego pokoju obowiązków sędziego, są z mocy prawa nieważne i nie podlegają wpisowi do właściwego rejestru.

Art. 37. § 1. Sędzia pokoju nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju.

§ 2. Sędziemu pokoju ubiegającemu się o mandat posła, senatora albo radnego udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej. Za okres ten wynagrodzenie nie przysługuje.

§ 3. Sędzia pokoju, który został mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych oraz ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, lub powołany do służby wojskowej, jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu.

Art. 38. § 1. Sędziowie pokoju są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

§ 2. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 39. Oświadczenie, o którym mowa w art. 88a ustawy z dnia z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędzia pokoju składa prezesowi sądu okręgowego.

Art. 40. § 1. Prezes sądu okręgowego prowadzi dla każdego sędziego pokoju orzekającego na obszarze właściwości sądu okręgowego osobny wykaz służbowy zawierający podstawowe dane dotyczące jego stosunków służbowych i osobistych w zakresie mającym wpływ na pełnienie urzędu na stanowisku sędziego pokoju, a także odbytych szkoleń i form doskonalenia zawodowego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór wykazów służbowych dla sędziów pokoju oraz sposób ich prowadzenia, na podstawie akt osobowych prowadzonych dla sędziego pokoju, dokumentów oraz innych informacji, stwierdzających dane zamieszczane w wykazie.

Art. 41. § 1. Jeżeli sędzia pokoju nie może pełnić obowiązków z powodu choroby lub innej uzasadnionej przyczyny, zawiadamia o tym niezwłocznie prezesa sądu rejonowego.

§ 2. Sędzia pokoju, który w trakcie kadencji ukończył 70 lat, jest obowiązany w ciągu 30 dni poddać się badaniu lekarskiemu przeprowadzonemu przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu ustalenia, czy jest zdolny do pełnienia obowiązków sędziego. Kolejne badania należy przeprowadzać przed upływem dwóch lat od poprzedniego badania.

§ 3. Sędzia pokoju jest obowiązany poddać się badaniu lekarskiemu przeprowadzonemu przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu ustalenia, czy jest zdolny do pełnienia obowiązków sędziego, jeżeli z takim żądaniem wystąpił prezes właściwego sądu pokoju lub prezes właściwego sądu okręgowego, albo z własnej inicjatywy. Żądanie powinno wskazywać okoliczności faktyczne uzasadniające potrzebę przeprowadzenia badania.

§ 4. Orzeczenia stwierdzające trwałą niezdolność, z uwagi na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych doręcza odpowiednio prezesowi właściwego sądu pokoju lub prezesowie właściwego sądu okręgowego, sędziemu pokoju, którego orzeczenie dotyczy, a także Krajowej Radzie Sądownictwa.

§ 5. Od orzeczenia lekarza orzecznika, w przypadkach, o których mowa w § 2 i 3, sędziemu pokoju i podmiotowi, który wystąpił z żądaniem przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

§ 6. Koszt badań lekarskich, o których mowa w § 2 i 3, ponosi Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

Art. 42. § 1. Sędzia pokoju powinien mieć miejsce zamieszkania na obszarze właściwości sądu pokoju, w którym pełni służbę.

§ 2. Prezes sądu okręgowego w uzasadnionych przypadkach, może wyrazić zgodę na zamieszkanie sędziego pokoju poza obszarem, o którym mowa w § 1.

§ 3. W razie uzyskania zgody, o której mowa w § 2, sędziemu pokoju przysługuje zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do siedziby sądu pokoju, ustalonych na zasadach obowiązujących przy ustalaniu wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

§ 4. W przypadku przeniesienia sędziego pokoju na inne miejsce służbowe nie przysługuje mu ekwiwalent pieniężny za dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego.

Sędzia pokoju zachowuje prawo do wykorzystania tego urlopu w czasie pełnienia służby w miejscu, do którego przeniesienie nastąpiło.

§ 5. W przypadku przeniesienia sędziego pokoju do innej miejscowości, przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia.

Art. 43. § 1. Sędzia pokoju na rozprawie i posiedzeniu z udziałem stron używa stroju urzędowego. Strojem urzędowym sędziego pokoju jest toga oraz nakładany na kołnierz togi łańcuch z wizerunkiem orła.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wzór stroju urzędowego sędziego pokoju, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi sądu pokoju.

§ 3. Sędzia pokoju posiada legitymację służbową, wymieniającą zajmowane przez niego stanowisko i miejsce służbowe.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, wzór legitymacji służbowej sędziego pokoju.

Art. 44. § 1. Sędzia pokoju obowiązany jest zachować w tajemnicy okoliczności, o których poza jawną rozprawą sądową powziął wiadomość w związku z wykonywaniem czynności służbowych.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy sędzia pokoju składa zeznania jako świadek przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo takiemu ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości.

§ 3. W przypadkach określonych w § 2, od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić sędziego pokoju Minister Sprawiedliwości.

§ 4. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po wygaśnięciu mandatu sędziego pokoju. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 45. Sędzia pokoju jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa sądu okręgowego o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania.

Art. 46. Sędzia pokoju korzysta z ochrony prawnej przysługującej sędziemu.

Art. 47. Sędzia pokoju nie może, powołując się na zasadę niezawisłości, uchylić się od wykonania poleceń w zakresie czynności administracyjnych, jeżeli z mocy przepisów ustawy należą do obowiązków sędziego pokoju, a także poleceń dotyczących sprawności postępowania sądowego; może domagać się wydania polecenia na piśmie.

Art. 48. Ilekroć inne ustawy przewidują podejmowanie czynności urzędowych przez sędziego należy przez sędziego rozumieć także sędziego pokoju.

Rozdział 5

Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów pokoju

Art. 49. § 1. Sędzia pokoju odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe (dyscyplinarne), w tym za:

- 1) oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa;
- 2) działania lub zaniechania mogące uniemożliwić lub istotnie utrudnić funkcjonowanie organu wymiaru sprawiedliwości;
- 3) działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego lub sędziego pokoju, skuteczność powołania sędziego lub sędziego pokoju, lub umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) działalność publiczną nie dającą się pogodzić z zasadą niezależności sądów pokoju lub niezawisłości sędziów pokoju;
- 5) uchybienie godności urzędu sędziego pokoju;
- 6) uporczywe niewykonywanie obowiązków lub rażąco niedbałe wykonywanie obowiązków sędziego pokoju;
- 7) uchylanie się od obowiązku odbywania szkoleń lub innych form doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 32 § 2;
- 8) nieuzasadnioną odmowę poddania się badaniom lekarskim, o którym mowa w art. 41 § 2 i 3.

§ 2. Sędzia pokoju odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska sędziego pokoju, jeżeli okazał się niegodnym urzędu sędziego, jak sędzia.

Art. 50. § 1. W sprawach dyscyplinarnych sędziów pokoju orzekają:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w składzie trzech sędziów, o których mowa w art. 110 § 1pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
 - b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych lub sprawach, w których Sąd Najwyższy zwrócił się z

wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wraz z wytknięciem uchybienia, oraz w sprawach, o których mowa w art. 49 § 1 pkt 3;

2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.

§ 2. Sądy dyscyplinarne są ponadto właściwe do orzekania w sprawach, o których mowa w art. 12 § 2 i art. 29.

§ 3. Do rozpoznawania sprawy, o której mowa w art. 12 § 2, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia pokoju objęty postępowaniem. W sprawach, o których mowa w art. 29, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego Izby Dyscyplinarnej, a w drugiej instancji - Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów Izby Dyscyplinarnej.

§ 4. W sprawach, w których właściwy jest Sąd Najwyższy, czynności prezesa sądu dyscyplinarnego wykonuje Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej.

§ 5. Od rozpoznania spraw wymienionych w § 1 pkt 1 lit. a jest wyłączony sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia pokoju objęty postępowaniem dyscyplinarnym. Sąd dyscyplinarny właściwy do rozpoznania sprawy wyznacza Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej na wniosek rzecznika dyscyplinarnego.

§ 6. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji może orzekać na sesjach wyjazdowych w sądzie okręgowym, na obszarze właściwości którego obwiniony zajmuje stanowisko sędziego pokoju, chyba że sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.

Art. 51. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) obniżenie wysokości wynagrodzenia o 5%–50% na okres od trzech miesięcy do dwóch lat;
- 4) kara pieniężna w wysokości podlegającego wypłacie za miesiąc poprzedzający wydanie prawomocnego wyroku skazującego jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego;
- 5) złożenie sędziego pokoju z urzędu.

§ 2. Za przewinienia, o których mowa w art. 49 § 1 pkt 2–4, wymierza się karę, o której mowa w § 1 pkt 5, a w przypadku mniejszej wagi – karę, o której mowa w § 1 pkt 3 lub 4.

§ 3. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi, sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 4. W sprawach dyscyplinarnych sędziów pokoju rzecznikami dyscyplinarnymi są zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach okręgowych.

§ 5. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu apelacyjnego, prezesa sądu pokoju lub Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 52. § 1. Jeżeli sędziego pokoju zatrzymano z powodu schwywania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego albo jeżeli ze względu na rodzaj czynu popełnionego przez sędziego pokoju, powaga sądu lub istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych, prezes sądu pokoju albo Minister Sprawiedliwości zarządza natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego pokoju aż do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny, nie dłużej niż na miesiąc.

§ 2. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w § 1, prezes sądu pokoju albo Minister Sprawiedliwości, w terminie trzech dni od dnia jego wydania, zawiadamia sąd dyscyplinarny, który niezwłocznie, nie później niż przed upływem terminu, na który przerwa została zarządzona, wydaje uchwałę o zawieszeniu sędziego pokoju w czynnościach służbowych albo uchyla zarządzenie o przerwie w wykonywaniu tych czynności. Sąd dyscyplinarny zawiadamia sędziego pokoju o posiedzeniu, jeżeli uzna to za celowe.

Rozdział 6

Asystenci sędziów, urzędnicy i inni pracownicy sądowi

Art. 53. § 1. W sądach pokoju mogą być zatrudniani asystenci sędziów i starsi asystenci sędziów.

§ 2. Do asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów zatrudnionych w sądzie pokoju przepis art. 147 § 4 zdanie drugie, art. 148 § 2–3 oraz art. 155–155e ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych stosuje się odpowiednio.

Art 54. § 1. W sądach pokoju są zatrudniani urzędnicy i inni pracownicy sądowi.

§ 2. Zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych w sądzie pokoju oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.

Art. 55. Do celów zatrudnienia osób, o których mowa w art. 53 i art. 54, przyjmuje się, że sądy pokoju funkcjonują w sposób ciągły, bez względu na zasadę określoną w art. 2 § 1 ustawy.

Rozdział 7

Przetwarzanie danych osobowych

Art. 56. Administratorami danych osobowych:

- 1) sędziów pokoju,
 - 2) asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów pokoju, dyrektorów sądów pokoju, urzędników oraz innych pracowników sądów,
 - 3) kandydatów na stanowiska wymienione w pkt 1 i 2
- są prezesi i dyrektorzy właściwych sądów pokoju oraz Minister Sprawiedliwości, w zakresie realizowanych zadań.

Art. 57. Sądy pokoju w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości, prezesi sądów pokoju oraz Minister Sprawiedliwości w ramach realizowanych zadań są administratorami danych osobowych przetwarzanych w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowania sądowe, w systemach teleinformatycznych, w których są prowadzone rejestry sądowe, oraz w systemach teleinformatycznych, w których są prowadzone urządzenia ewidencyjne (sądowe systemy teleinformatyczne).

Art. 58. Sądy pokoju są administratorami danych osobowych przetwarzanych w postępowaniach sądowych w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

Art. 59. § 1. Do przetwarzania danych osobowych w postępowaniach sądowych, w rejestrach sądowych albo w sądowych systemach teleinformatycznych nie stosuje się przepisów art. 15, art. 16 - w zakresie, w jakim przepisy szczególne przewidują odrębny tryb sprostowania, oraz art. 18 i art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”.

§ 2. W związku z przetwarzaniem danych osobowych w postępowaniach sądowych wykonanie obowiązków, o których mowa w art. 13 rozporządzenia 2016/679, następuje przez umieszczenie informacji określonych w art. 13 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 w Biuletynie

Informacji Publicznej na stronie podmiotowej oraz w widocznym miejscu w siedzibie sądu pokoju oraz w budynkach lub lokalach, w których rozpoznają sprawy lub pełnią inne czynności sędziowie pokoju.

Art. 60. Nadzór nad przetwarzaniem danych osobowych, których administratorami są sądy pokoju, zgodnie z art. 57 i art. 58, wykonuje w zakresie działalności sądu pokoju prezes sądu okręgowego.

Rozdział 8

Finansowanie działalności sądu pokoju

Art. 61. § 1. Dyrektor sądu apelacyjnego wykonuje zadania i kompetencje dysponowania budżetem sądów pokoju na obszarze apelacji oraz sprawuje kontrolę gospodarki finansowej i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przez te sądy.

§ 2. W zakresie, o którym mowa w § 1, dyrektor sądu apelacyjnego podlega bezpośrednio Ministrowi Sprawiedliwości, a dyrektor sądu pokoju – dyrektorowi przełożonego sądu apelacyjnego.

§ 3. Projekt planu finansowego oraz plan finansowy dla sądów pokoju na obszarze apelacji opracowują dyrektorzy sądów apelacyjnych na podstawie projektów przygotowanych przez dyrektorów sądów pokoju, według zasad określonych w przepisach o finansach publicznych, uwzględniając zakres realizowanych przez sądy pokoju zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

§ 4. Organem kierującym gospodarką finansową sądu pokoju jest dyrektor sądu pokoju.

§ 5. Czynności prezesa sądu pokoju wywołujące skutki finansowe nieujęte w planie finansowym sądu pokoju wymagają, dla ich ważności, uprzedniej akceptacji właściwego dyrektora sądu pokoju, z wyjątkiem zarządzeń dotyczących kosztów sądowych orzeczonych przez sąd pokoju.

§ 6. Działalność inwestycyjną sądu pokoju prowadzą:

- 1) dla sądu pokoju działającego na obszarze apelacji, w którym dyrektorem sądu pokoju jest dyrektor sądu rejonowego – dyrektor sądu apelacyjnego;
- 2) dla sądu pokoju działającego w okręgu sądowym, w którym zadania dyrektora sądu pokoju wykonuje dyrektor przełożonego sądu okręgowego – dyrektor sądu okręgowego.

§ 7. Dyrektor sądu apelacyjnego może przekazać dyrektorowi jednego sądu okręgowego wykonywanie zadań inwestycyjnych sądów pokoju.

Rozdział 9

Przepis końcowy

Art. 62. Ustawa wchodzi w życie w terminie określonym w ustawie z dnia ... – Przepisy wprowadzające ustawę o sądach pokoju (Dz. U. poz. ...).